

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: "**Galská růže**", se sídlem Kněžice 167, Kněžický mlýn, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2016, č. j. 11372/16/5300-22441-711309, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze, ze dne 30. 8. 2018, č. j. 48 Af 17/2016 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále též „stěžovatel“) se žalobou u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného. Krajský soud žalobu napadeným rozsudkem zamítl. Rozsudek krajského soudu zástupkyně stěžovatele (členka jeho statutárního orgánu) Blanka Soukupová převzala oproti podpisu od poštovního doručovatele dne 17. 10. 2018.

[2] Dne 2. 11. 2018 zástupkyně stěžovatele podala k poštovní přepravě zásilku obsahující kasační stížnost napadající rozsudek krajského soudu. V kasační stížnosti požádala o prominutí „propadnutí prekluzivní lhůty“ k podání kasační stížnosti a o prohlášení doručení napadeného usnesení krajského soudu za neúčinné podle § 50d zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Namítla, že rozsudek krajského soudu sice převzala, avšak s ohledem na svůj zdravotní stav nebyla přechodně schopna se s ním seznámit, a proto je zde dán omluvitelný důvod pro vyslovení neúčinnosti doručení. Zástupkyně stěžovatelky uvádí, že je dlouhodobě nemocná a často u ní dochází ke krátkodobému prudkému zhoršení jejího zdravotního stavu. S ohledem na její momentální krátkodobé zhoršení zdravotního stavu nebyla schopna se s písemností seznámit. Zástupkyně je navíc dlouhodobě neschopná účastnit se soudního jednání. Písemnost ji tak nebyla řádně doručena, neboť soud se stěžovatelem nejednal prostřednictvím opatrovníka, jenž mu měl být podle § 29 odstavce 3 o. s. ř. ustanoven.

[3] Zástupkyně stěžovatele soudu předložila čestné prohlášení konstatující, že její zdravotní stav je poslední čtyři roky významně zhoršen. Tvrdí, že se může pohybovat pouze pomocí podpažních holí, v posledním roce prakticky pouze v rámci vlastního domu. Jakékoliv banální zhoršení zdravotního stavu pro ni představuje upoutání na lůžko s urputnými bolestivými stavy. Je odkázána na péči vlastních dětí. Naposledy ke zhoršenému stavu došlo v sobotu 20. 10. 2018, kdy ji následně syn odvezl k vyšetření do nemocnice. Od té doby je upoutána na lůžko. S tímto prohlášením zástupkyně stěžovatele zároveň soudu předložila záznam z návštěvy praktického lékaře ze dne 22. 10. 2018, ve kterém je konstatováno, že od soboty 20. 10. 2018 měla zástupkyně stěžovatele zimnici a horečky až 39 °C, v den vyšetření byla bez teploty, všechno ji ale bolelo.

[4] Nejvyšší správní soud se předně zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny podmínky řízení, mj. zda byla kasační stížnost podána včas. Lhůta pro podání kasační stížnosti je 2 týdny od doručení napadeného rozhodnutí. Stěžovatel nečiní sporné, že podle citovaného základního pravidla by lhůta uplynula dne 31. 10. 2018 a jím podaná kasační stížnost dne 2. 11. 2018 tak byla podána opožděně. Stěžovatel ovšem uvádí tři důvody, proč by soud neměl kasační stížnost jako opožděnou odmítnout. Ani jednomu ovšem soud z níže uvedených důvodů nepřisvědčil.

[5] Za prvé, stěžovatel uvádí, že existují důvody pro prominutí „prekludování práva“ podat kasační stížnost. Odkazuje přitom na úpravu v občanském zákoníku. K tomu soud uvádí, že takto postupovat nelze, neboť podle § 106 odst. 2 věty poslední zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) platí, že *„zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.“* Jelikož jde o speciální úpravu lhůty k uplatnění práva podat kasační stížnost v soudním řízení správním, stěžovatelem poukazovaná úprava prekluze v občanském zákoníku není na jeho případ aplikovatelná. Ze stejného důvodu soud nemůže postupovat ani podle občanského soudního řádu, které prominutí zmeškané lhůty umožňuje (srov. rozsudek ze dne 30. 3. 2005, č. j. 5 Azs 317/2004 - 56).

[6] Za druhé, stěžovatel uvádí je, že jeho zástupkyně není dlouhodobě způsobilá jednat před správními soudy, a proto se krajský soud dopustil vady řízení, jestliže s ní v řízení jednal, aniž by stěžovateli ustanovil opatrovníka. Ani s tímto důvodem se soud neztotožňuje. Podle § 29 odst. 2 o. s. ř. *„opatrovníka ustanoví předseda senátu též právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat (§ 21), je-li tu nebezpečí z prodlení.“* Podle odstavce 3 citovaného ustanovení *„může předseda senátu ustanovit opatrovníka také (...) účastníku, (...) který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení (...)“*. Podle soudu ovšem tvrzení o nezpůsobilosti zástupkyně dlouhodobě za stěžovatele jednat sama zástupkyně popírá po celou dobu řízení svým procesním jednáním. Sama podala žalobu, nyní se procesně brání v řízení o kasační stížnosti, sepisuje a podepisuje jednotlivá podání a prohlášení. Nic jí navíc nebránilo se v řízení před krajským soudem nechat někým zastoupit. Svoji deklarovanou nezpůsobilost navíc během celého řízení před krajským soudem ani nijak nezmínila. Za takového stavu nelze učinit závěr, že by stěžovatel byl procesně nezpůsobilý, a že by proto měl krajský soud stěžovateli ustanovit opatrovníka.

[7] Za třetí, stěžovatel namítá neúčinnost doručení rozsudku krajského soudu. Soud k tomu předně uvádí, že jelikož právní úprava doručování v soudním řádu správním není upravena komplexně, lze na otázky v tomto přepisu neupravené použít úpravu občanského soudního řádu (srov. § 42 odst. 5 s. ř. s.; konkrétně k aplikaci neúčinnosti doručení před správními soudy viz např. rozsudek ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Afs 123/2015 - 35 či usnesení ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Azs 21/2013 - 18). Účelem institutu tzv. relativní (naříkatelné) neúčinnosti doručení podle § 50d o. s. ř. je zabránit nepřiměřené tvrdosti, kterou by účastník (adresátu) mohlo přinést doručení soudní písemnosti pro případ, že se adresát s doručovanou písemností neseznámil z omluvitelného důvodu. Zákon tak od pojmu *doručení písemnosti* odlišuje pojem *možnost se s písemností seznámit*. K seznámení se adresáta s písemností nedojde již doručením písemnosti, ale až tím, že adresát po doručení písemnosti aktivně koná tak, aby zjistil obsah doručované písemnosti. K tomu je třeba, aby adresát byl této poznávací činnosti reálně schopen. Z právě uvedeného tedy vyplývá, že i v případě, že soudní písemnost byla adresátu doručena přímo do vlastních rukou, není vyloučeno, že soud k návrhu adresáta rozhodne o neúčinnosti doručení této písemnosti, jestliže se adresát s písemností nemohl z omluvitelného důvodu seznámit (§ 50d odst. 1 o. s. ř.; viz takto usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2018, č. j. 20 Cdo 2290/2018 - 271).

[8] V projednávaném případě zástupkyně stěžovatele převzala zásilku s rozsudkem krajského soudu dne 17. 10. 2018. Následně tvrdí, že se dne 20. 10. 2018 se u ní prudce zhoršil zdravotní stav. Tato okolnost ovšem není pro otázku účinnosti doručení napadeného rozhodnutí o tři dny dříve rozhodná. I kdyby soud vyšel ze stěžovatelem popisovaného skutkového stavu, zástupkyně stěžovatele měla 3 dny na to, aby se s rozsudkem seznámila. Stěžovatel tak nedoložil přechodnou a nepřeklenutelnou indispozici jeho zástupkyně, která by měla způsobit neúčinnost doručení.

[9] Z uvedených důvodů lze uzavřít, že stěžovatel podal kasační stížnost opožděně. V daném případě dnem určujícím počátek běhu lhůty ve smyslu § 40 odst. 1 s. ř. s. byl den doručení písemného vyhotovení napadeného rozsudku, tj. středa 17. 10. 2018. Konec lhůty pro podání kasační stížnosti ve smyslu § 40 odst. 2 s. ř. s. pak připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval se dnem určujícím počátek běhu lhůty, tj. na středu 31. 10. 2018. Zákonná lhůta uplynula stěžovateli marně, kasační stížnost podaná dne 2. 11. 2018 je opožděná. Nejvyšší správní soud ji proto podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[10] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2019

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu

